

JULKINEN KUULUTUS

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös kaivoslain mukaisessa valitusasiassa

---

Diaarinumero 787/03.04.04.04.33/2022

Kuulutuksen julkaisupäivä Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden verkkosivuilla

8.8.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **15.8.2022**.

Asia

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 8.8.2022 nro 997/2022, valitus kaivoslain (621/2011) mukaista varausilmoitusta koskevassa asiassa lupatunnuksella VA2022:0014. Enontekiön kunnan alueella sijaitseva Ruossakero -niminen varausalue. Varauksen viimeinen voimassaolopäivä on 16.3.2024.

Luvanhakija

element92 Suomi OY

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **8.8. – 14.9.2022** Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

https://oikeus.fi/hallintooikeudet/pohjois-suomenhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenjulkisetkuulutukset/paatoksiakoskevatjulkisetkuulutukset_1.html

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **14.9.2022**.

Annettu julkisella
kuulutuksella

8.8.2022

Dnro 787/03.04.04.04.33/2022

Asia Valitus kaivoslain (621/2011) mukaista varausilmoitusta koskevassa asiassa

Valittaja Käsivarren paliskunta
c/o poroisäntä Juha Tornensis

Luvanhakija element92 Suomi OY (jäljempänä yhtiö)

Päätös, josta valitetaan

**Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes 20.4.2022
Lupatunnus VA2022:0014**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on hyväksynyt yhtiön varausilmoituksen Enontekiön kunnan alueella sijaitsevalle Ruossakero-nimiselle varausalueelle. Varausalue on merkitty päätöksen karttaliitteeseen. Varauksen viimeinen voimassaolopäivä on 16.3.2024.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Valituksessa on todettu muun ohella, että varausalue kuuluu kokonaisuudessaan Käsivarren paliskunnan alueeseen ja alueella sijaitsee kaksi paliskunnan hallinnoimaa erotusaitaa ja rakennelmia. Poronhoito on useiden paliskunnan osakkaiden pääelinkeino, ja sitä toteutetaan siidamallin mukaisesti. Päätöksestä aiheutuu kohtuutonta haittaa ja painetta erityisesti paliskunnan Kova-Labban siidalle, jonka laidunkierron syys-, kevät- ja kesälaitumien alueella varausalue pääasiallisesti sijaitsee.

Varauspäätöksellä on merkittäviä kielteisiä vaikutuksia alueen poronhoitoon puuttomalla tunturiylängöllä kulkemisen vuoksi. Alueen haasteellisesta topografiasta johtuen porojen pienikin liikehdintä voi aiheuttaa paimennukselle suuria haittoja. Porot voivat säikähtää ja hajaantua laajalle

alueelle tai lähteä talviaikana kulkemaan alueella liikkuvien tahojen jättämiä jälkiä pitkin. Mainitut vaikutukset eivät ole lyhytaikaisia tai tilapäisiä. Kriittisenä aikana porojen häirinnästä voi aiheutua pysyviä vaikutuksia, esimerkiksi vaatimien keskenmenojen, rykimääjän häiriintymisen tai poroelon koonnin hankaloitumisen seurauksena. Epävarmuus ja alueella liikkuvat ulkopuoliset tahot haittaavat poronhoitotöitä paimennuskuluja lisäten ja estävät paliskuntaa ja sen siidaa toteuttamasta suunnitelmallista alueen käyttöä.

Varauspätös loukkaa Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentissa saamelaisille taattua oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Varauspäätöksellä estetään poronhoidon kehittäminen ja toteuttaminen saamelaisen siidajärjestelmän mukaisesti laidunkierto, porojen paimentamisen olosuhteet ja vuodenkierto huomioon ottaen. Malminetsintä- ja kartoitustyöt ovat rinnastettavissa poronhoitolain 2 ja 42 §:ssä tarkoitettuun porojen laidunnusrauhan rikkomiseen.

Päätöksessä ei ole mainintaa maakuntakaavan määräyksestä, jonka mukaan alue on määritelty erityiseksi poronhoitoalueeksi. Tukes ei ole noudattanut kaivoslain 38 §:n ja poronhoitolain 53 §:n mukaista neuvotteluelvoitetta.

Asian käsittely ja selvittäminen

Hallinto-oikeus on varannut valittajalle tilaisuuden täydentää valitustaan valitusoikeutta koskevalla selvityksellä.

Valittaja on selvityksessään viitannut poronhoitolain 3 §:ään, 9 §:n 1 ja 2 momenttiin sekä kaivoslain 1 ja 38 §:ään ja todennut valituksessa esitettyjen seikkojen lisäksi, että varauspätös kohdistuu Kova-Labban siidan saamelaisiin poronomistajiin. Vaikka poronhoitolaissa ei ole erikseen huomioitu saamelaisten poronhoitajien oikeuksia, koskee saamelaisille alkuperäiskansana Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentissa turvattu oikeus muun ohella myös poronhoitoa. Poronhoitolain mukaan paliskunta voi kantaa ja vastata toimialueensa poronhoitoa koskevissa asioissa ja saada nimiinsä oikeuksia sekä tehdä sitoumuksia tässä laissa tarkoitettujen tehtäviensä suorittamiseksi.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus ei tutki valitusta.

Perustelut

Sovellettavat keskeiset säännökset

Kaivoslain (621/2011) 7 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on toisenkin alueella oikeus kaivosmineraalien löytämiseksi tehdä geologisia mittauksia ja

havaintoja sekä ottaa vähäisiä näytteitä, jos toimenpiteistä ei aiheudu vahinkoa eikä vähäistä suurempaa haittaa tai häiriötä (*etsintätyö*).

Kaivoslain 9 §:n 1 momentin mukaan malminetsintään on oltava kaivosviranomaisen lupa (*malminetsintälupa*), jos malminetsintää ei voida toteuttaa 7 §:n mukaan etsintätyönä tai kiinteistön omistaja ei ole antanut siihen suostumustaan.

Pykälän 2 momentin mukaan malminetsintälupa on myös oltava, jos:

- 1) malminetsinnästä voi aiheutua haittaa ihmisten terveydelle tai yleiselle turvallisuudelle, haittaa muulle elinkeino toiminnalle taikka maisemallisten tai luonnonsuojeluarvojen heikentymistä;
- 2) malminetsintä kohdistuu uraania tai toriumia sisältävän esiintymän paikallistamiseen ja tutkimiseen; tai
- 3) lupa on tarpeen tässä laissa tarkoitettun etuoikeuden saamiseksi esiintymän hyödyntämiseen.

Kaivoslain 32 §:n 4 momentin mukaan malminetsintälupahakemuksen valmistelua varten hakija voi varata itselleen alueen tekemällä asiasta ilmoituksen kaivosviranomaiselle (*varausilmoitus*). Varausilmoitukseen perustuva etuoikeus on voimassa, kun varausilmoitus on tehty 44 §:ssä säädettyllä tavalla eikä varauksen hyväksymiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Etuoikeuden voimassaolo päättyy, kun kaivosviranomaisen varausilmoituksen johdosta tekemä päätös (*varauspäätös*) raukeaa tai se peruutetaan.

Kaivoslain 162 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Hyväksyttävän varausilmoituksen tekeminen ja sitä seuraava varauspäätös antavat kaivoslain 32 §:n 4 momentista ilmenevällä tavalla etuoikeuden malminetsintälupaan. Lisäksi kaivoslain 46 §:n 1 momentin 5 kohdasta ja 47 §:n 2 momentista ilmenevästi malminetsintäluvan, kulanhuuhdontaluvan ja kaivosluvan myöntäminen ei ole mahdollista alueella, josta on tehty hyväksyttävä varausilmoitus. Muita oikeusvaikutuksia hyväksyttävän varausilmoituksen tekemisellä ja varauspäätöksellä ei ole. Varausmenettelyn tarkoituksena on, että malminetsintäluvan potentiaalisella hakijalla olisi riittävä mahdollisuus valmistella hakemusta huolella. Varaajan oikeus etsintätyöhön perustuu varauspäätöksestä riippumatta kaivoslain 7 §:ään tai kiinteistönomistajan kaivoslain 9 §:ssä tarkoitettuun suostumukseen. Malminetsintä on toteutettavissa vain mainituista lainkohdista ilmenevissä rajoissa ja niissä säädettyin edellytyksin.

Varauspäättöstä ei ole kohdistettu Käsivarren paliskuntaan. Koska varauspäättös ei oikeuta malminetsintään tai varsinaisen kaivostoiminnan harjoittamiseen, se ei vaikuta poronhoidon harjoittamiseen paliskuntien tai yksittäisten poronhoitajien tai -omistajien kannalta. Tähän nähden varauspäättöksellä ei myöskään rajoiteta Suomen perustuslaissa saamelaisille alkuperäiskansana taattua oikeutta kulttuurinsa ylläpitämiseen ja kehittämiseen tai kansainvälisissä sopimuksissa saamelaisille turvattua oikeutta nauttia omasta kulttuuristaan. Valitusoikeutta arvioitaessa merkitystä ei ole liioin valittajan mainitsemilla kaivoslain 38 §:ssä säädettyä yhteistyömenettelyä tai poronhoitolain 53 §:n mukaista neuvotteluvollisuutta koskevilla säännöksillä.

Kun otetaan huomioon valituksenalaisen varausta koskevan päätöksen tarkoitus ja edellä mainitut oikeusvaikutukset, asiassa ei ole tullut ilmi sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että päätöksellä olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla välitön vaikutus Käsivarren paliskunnan oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun. Tämän vuoksi paliskunnalla ei ole valitusoikeutta varausilmoituksen hyväksymistä koskevasta päätöksestä ja valitus on jätettävä hallinto-oikeudessa tutkimatta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kaivoslaki 44 § ja 55 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 40 §, 44 § 2 mom,
81 § 2 mom 4 kohta

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Renne Pulkkinen, Heidi Tampio ja Anni Kontturi.

Esittelevä jäsen

Anni Kontturi

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	valittaja, sähköpostitse Oikeudenkäyntimaksu 270 euroa
Jäljennös maksutta	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, sähköpostitse Luvanhakija, kirjeitse Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue, sähköpostitse Kirjeitse Enontekiön kunnanhallitus, jonka on julkaistava viipymättä tieto tästä päätöksestä kuntalain 108 §:ssä säädettyinä kunnan ilmoituksena.

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki
Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Isokatu 4, 3. krs), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
  - 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
  - 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.
- Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä kirjallisesti **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:ssä tarkoitettu peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valittaja katsoo, että valitusluvan myöntämiseen on edellä tarkoitettu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää, jos

- päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa
- asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa
- valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituksen voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valitus on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä korkeimman hallinto-oikeuden virka-ajan päättymiseen (kello 16.15) mennessä. Valituksen toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite:
PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:
Paasivuorenkatu 3
00530 HELSINKI

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Faksi: 029 56 40382
Puhelinnumero: 029 56 40200

Asiakaspalvelun aukioloajat maanantaista perjantaihin 8.00 - 16.15.

Muutoksenhakuasian käsittelystä perittävät maksut

Hallinto-oikeuden päätöstä koskevan muutoksenhakuasian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu. Maksuvelvollinen on asian vireillepanija tai hänen sijaansa tullut. Jos yhtä useampi asianosainen saattaa asian käsiteltäväksi samalla kirjelmällä, heiltä peritään vain yksi maksu. Jos tuomioistuin erottaa eri asianosaisia koskevat asiat erikseen käsiteltäviksi, peritään kustakin näin erotetusta asiasta asianosaiselta maksu erikseen. Jos saman maksun suorittamisesta on vastuussa kaksi tai useampia maksuvelvollisia, he vastaavat siitä yhteisvastuullisesti. Yhden asianosaisen maksuvapautus ei vähennä muiden asianosaisten maksuvelvollisuutta.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista. Lain mukaista maksua ei peritä:

- yksityishenkilön vireille panemissa sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) eikä terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitettua palvelua tai etuutta koskevissa asioissa;
- lastensuojelulain (417/2007) mukaisissa asioissa, lukuun ottamatta mainitun lain 16 c §:ssä tarkoitettuja, kuntien keskinäisiä korvauksia koskevia asioita;
- yksityishenkilön vireille panemissa ulkomaalaislain (301/2004) mukaisissa kansainvälistä suojelua koskevissa asioissa;
- maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) mukaisissa asioissa eikä maaseutuelinkeinotukea koskevissa asioissa, joissa on kyse luottojen maksuhelpotuksesta, vapaaehtoisesta velkajärjestelystä tai valtion takautumisvaatimuksesta;
- oikeusapulaisissa (257/2002) tarkoitetun oikeusavun myöntämistä koskevissa asioissa eikä oikeudenkäyntiavustajalle maksettavaa palkkiota ja kulukorvausta koskevissa asioissa, ellei kyse ole muutoksenhausta palkkiota tai kulukorvausta koskevassa asiassa;
- tartuntatautilain (1227/2016), päihdehuoltolain (41/1986) eikä mielenterveyslain (1116/1990) mukaisissa asioissa;
- yleisiä vaaleja, kirkollisia vaaleja eikä saamelaiskäräjien vaaleja koskevissa asioissa;
- asioissa, joiden käsittely tuomioistuimessa on muualla laissa säädetty maksuttomaksi.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste. Lain mukaista maksua ei myöskään peritä, jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta.

Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1121/2021)

Valituslupa, julkinen kuulutus